

Olomouc, 31. března 2009 – Obecně prospěšná společnost EUTIS uspořádala ve spolupráci s informačním střediskem EUROPE DIRECT Olomouc, Eurocentrem Olomouc a Katedrou politologie a evropských studií Univerzity Palackého v Olomouci besedu na téma „Bosna a Hercegovina na cestě do EU“.

Akce se konala v učebně 224 Katedry politologie a evropských studií. Úvod patřil Mgr. Miroslavu Kršovi, vedoucímu Eurocentra Olomouc, jenž přivítal jak hosty z řad studentů, tak prezentující, jimiž byli Mgr. Lukáš Vomlela, interní doktorand Katedry politologie UP Olomouc, Mgr. Srdjan Prtina, interní doktorand Katedry mezinárodních vztahů a evropských studií FSS MU Brno, a JUDr. Pavel Svítíl, PhD., vedoucí pracovní skupiny pro rozšíření, Odbor jižní a jihovýchodní Evropy na Ministerstvu zahraničních věcí ČR.

První příspěvek pronesl Lukáš Vomlela. Jeho cílem bylo vysvětlit, jak Bosna a Hercegovina (BaH) komplikovaně funguje. Na základě mírové dohody z Daytonu, uzavřené 21. listopadu 1995, je tento stát rozdělen na Federaci Bosna a Hercegovina, Republiku srbskou a distrikt Brčko se zvláštním statutem. Ve všech celostátních institucích je důsledně dodržováno rovnoprávné zastoupení všech národů, bosňáckého, srbského a chorvatského, což přispívá k těžkopádnosti politického systému. Z toho důvodu došlo v roce 1997 k posílení pravomocí Vysokého představitele pro BaH. Ten měl původně jen dohlížet nad plněním Daytonských dohod, ale brzy se ukázalo, že musí mít možnost aktivněji zasahovat do vnitropolitického dění.

Zde navázal Srdjan Prtina svým příspěvkem s provokativním názvem *Bosna a Hercegovina v labyrintu mezi protektorátem a Evropskou unií*. Za prvek protektorátu Srdjan Prtina považuje právě funkci Vysokého představitele. Řečník shrnul působení dosavadních Vysokých představitelů, problémy, které museli řešit, a přidal řadu perliček. Například podoba státní vlajky nemá nic společného s historií BaH a byla přijata shora jen proto, že národy se nebyly schopné shodnout na jiné podobě. Jako prvky domácího labyrintu Srdjan Prtina definoval složitou vnitropolitickou situaci se sílícími hlasy volajícími po rozdělení státu. Z toho důvodu musí Evropská unie vydat jasný a hmatatelný signál, že západní Balkán má perspektivu vstupu do EU. Takovým signálem by mohlo dle řečníka být zrušení vízové povinnosti a zejména vstup Chorvatska do EU.

Posledním diskutérem byl Pavel Svítíl, který nabídl unikátní pohled z pozice zástupce Ministerstva zahraničních věcí předsednické země EU. Ke členství Bosny a Hercegoviny v EU uvedl: „Členství v Unii je samozřejmé. V budoucnosti. Otázkou je jen kdy.“ Za hlavní úkol EU i celého mezinárodního společenství považuje Pavel Svítíl zabránit rozdělení Bosny, které však nepokládá za akutní nebezpečí. Dále se věnoval otázce bezvízového styku, přibližování BaH a EU symbolizované v poslední době podpisem Stabilizačního a asociačního paktu a diskusí o ukončení funkce Vysokého představitele. Podle Pavla Svítíla musí integrační proces stále postupovat vpřed, byť malými kroky, a cílem českého předsednictví je dovést k cíli vízovou liberalizaci tak, aby bylo jasné, která západoalbánská země bezvízový styk získá a která ne. Je přitom jasné, že BaH bude v druhé kategorii. Co se týče budoucnosti působení EU, Unie by měla používat spíše stimulační politiku, než přímo zasahovat do vnitropolitických záležitostí BaH.

V následující diskusi se studenti zajímali, jaké konkrétní kroky učinilo české předsednictví v oblasti integrace BaH do EU, jaké jsou perspektivy zahraničních investic v této zemi, jak nahlíží obyčejní občané Bosny a Hercegoviny na EU či jak se vzájemně vnímají jednotlivé národy BaH. Debata se vzhledem ke značnému množství dotazů protáhla nad původně plánovaný časový rámec.

Na organizaci besedy se podílela obecně prospěšná společnost EUTIS. EUTIS, o.p.s. je nevládní nezisková organizace založená v roce 2005, která působí v rámci celé České republiky. Společnost se zaměřuje na pořádání odborných konferencí, seminářů a vzdělávacích cest do Bruselu a Štrasburku.

Kontakt:

Martin Pustaj, project manager

Tel.: 732 919 235

Email: martin.pustaj@eutis.cz